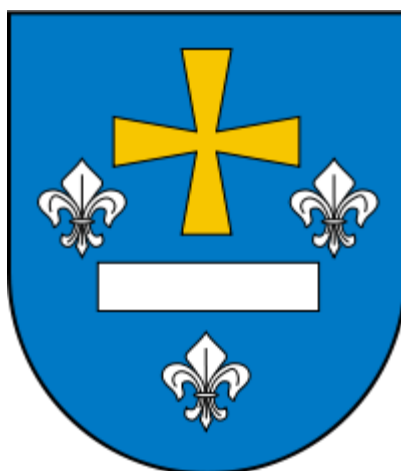

***Miejski Program Przeciwdziałania
Narkomanii na 2022 rok
w Skierniewicach***

Skierniewice 2021

Spis treści:

Wstęp.....	4
I. Podstawy formalne tworzenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach.	6
I.1. Zadania gmin związane z przeciwdziałaniem narkomanii.	7
II. Szacunkowa skala problemów narkotykowych w mieście Skierniewice.	9
III. Ocena zasobów mających zastosowanie w działaniach z zakresu profilaktyki i leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych.	10
III.1 Podmioty wykonujące działalność leczniczą - Podstawowa Opieka Zdrowotna.....	10
III.2 Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień.....	11
III.3 Zasoby Urzędu Miasta Skierniewice oraz jednostek podległych/współpracujących.	13
IV. Diagnoza problemu uzależnień od narkotyków w ujęciu badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców miasta Skierniewice.	13
IV.1. Skala występowania i dokuczliwości problemów społecznych występujących na terenie miasta Skierniewice.....	14
IV.2. Problemy dzieci i młodzieży w mieście Skierniewice.	15
IV.3. Problem uzależnień na terenie miasta Skierniewice.....	16
IV.4. Dynamika zmian w zakresie zażywania narkotyków w ostatniej dekadzie na terenie miasta Skierniewice.....	17
IV.5. Zażywanie narkotyków.	18
IV.6. Czynniki determinujące wystąpienie zjawiska przemocy.	18
V. Diagnoza zjawiska uzależnień i innych problemów społecznych w ujęciu uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Wyniki badań.....	19
V.1. Formy spędzania czasu wolnego.....	20
V.2. Palenie papierosów.....	24
V.3. Zażywanie narkotyków.....	26
V.4. Źródła wiedzy dotyczących konsekwencji nadużywania narkotyków lub dopalaczy.	31
V.5. Zachowania i postawy młodzieży wobec substancji psychoaktywnych.	32

VI. Cele główne i szczegółowe oraz zadania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach. 33

VI.1. Cele szczegółowe i planowane zadania w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach.....34

VI.2. Adresaci programu.38

VI.3. Realizatorzy zadań zaplanowanych w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach.38

VI.4. Źródła i zasady finansowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach.39

VI.5. Monitoring realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach.39

Spis rysunków:.....41

Spis tabel:.....42

Wstęp

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach, zwany dalej Programem, szczegółowo określa zakres oraz sposób prowadzenia zadań własnych gminy, związanych z przeciwdziałaniem narkomanii. Niniejszy Program stanowi bardzo ważny element realizowanych przez Miasto Skierniewice celów polityki społecznej ujętych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2021– 2030* i uwzględnia zadania wynikające z celu operacyjnego nr 2: Redukowanie problemu uzależnień w mieście Skierniewice. *Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach* określa lokalne podejście w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

Słowo narkomania pochodzi od greckiego określenia „narke” (odurzenie) oraz „mania” (szaleństwo). Terminem tym określa się postępującą chorobę, której podłożem jest uzależnienie od środków odurzających zawartych w narkotykach. Narkomania prowadzi do zatrucia organizmu, powoduje jego stopniowe wyniszczenie, a w konsekwencji staje się przyczyną śmierci. Uzależnienie od narkotyków to jedna z chorób cywilizacyjnych współczesnego społeczeństwa. Jej konsekwencje są różnorakie i dotyczą zarówno samych osób, przyjmujących niebezpieczne substancje, ich najbliższego otoczenia (rodziny i przyjaciół), a także całego społeczeństwa i jego funkcjonowania. Najdotkliwsze szkody spotykają oczywiście osoby uzależnione od zażywania narkotyków. Symptodem uzależnienia narkotykowego jest przymus sięgania po kolejne, coraz większe dawki substancji odurzającej. Narkoman szybko traci kontrolę nad przyjmowaną substancją, mimo chęci nie jest w stanie jej odstawić. Znakiem ostrzegawczym dla otoczenia może stać się zmiana sposobu bycia osoby uzależnionej, jej drażliwość, nieuzasadniona nerwowość, obojętność na dziedziny życia, które wcześniej były najważniejsze (kontakty z przyjaciółmi, hobby, obowiązki szkolne lub zawodowe). Terapeuci wymieniają szereg symptomów towarzyszących narkomanii:

- a) zwiększanie przyjmowanych dawek substancji odurzających (organizm osoby uzależnionej samoistnie zwiększa tolerancję na przyjmowany narkotyk);
- b) zdobywanie narkotyku za wszelką cenę;
- c) sięganie po kolejne dawki narkotyku mimo świadomości ich szkodliwego wpływu na organizm;
- d) objawy abstynencyjne po odstawieniu narkotyku.

Wyróżnia się 4 podstawowe fazy uzależnienia narkotykowego:

1. Eksperymentowanie;
2. Przyjmowanie okazjonalne;
3. Nawyk;
4. Uzależnienie.

Eksperymentowanie z narkotykami może prowadzić do sięgania po kolejne dawki. Faza przyjmowania okazjonalnego może doprowadzić do nawyku. Na tym etapie osoba zażywająca narkotyk czuje potrzebę kolejnego sięgnięcia po konkretną substancję uzależniającą, ale może pokonać ten przymus. Uzależnienie to faza, kiedy fizyczne i psychiczne objawy zespołu abstynencyjnego nie pozwalają samodzielnie pokonać nałogu. Narkomania jest poważnym problemem społecznym oraz dużym ryzykiem dla zdrowia psychicznego i fizycznego. Wiąże się z problemami społecznymi takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, prostytutka czy bezdomność. Narkomania generuje również zachowania kryminogenne. Zjawisko to jest jednym z poważniejszych zagrożeń dla dzieci i młodzieży, tym groźniejsze, że dokonujące się zmiany społeczno-ekonomiczne sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie środków psychoaktywnych. Problem ten staje się współcześnie coraz bardziej dostrzegalny w szkołach, klubach czy innych ogólnodostępnych miejscach, gdzie w sposób anonimowy można łatwo sprzedać czy zażyć narkotyki. Zażywanie środków psychoaktywnych jest silnie związane z relacjami rodzinnymi, z wykluczeniem ze środowiska rówieśników czy ze zjawiskiem przemocy. Dlatego najbardziej efektywnym sposobem zwalczania i zapobiegania narkomanii są działania kompleksowe. Począwszy od szkół wspieranych przez rodziny i inne środowiska, które mają wpływ na wychowanie, poprzez służbę zdrowia, policję, po media. Dlatego tak istotną rolę w zapobieganiu narkomanii odgrywa profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży, rodziców oraz nauczycieli. Poszerzając wiedzę na temat narkomanii, rozpoznawania i ograniczania zagrożeń, kształtowania u dzieci i młodzieży zdrowych wartości, zachowań i postaw, można umiejętnie zapobiegać problemom używania środków psychoaktywnych.

Przygotowując niniejszy Program należy zwrócić uwagę, iż w ostatnich latach identyfikowane są coraz liczniejsze grupy nowych środków psychoaktywnych, z których część wywołuje, przy dłuższym używaniu lub przedawkowaniu, nieodwracalne zmiany w ośrodkowym układzie nerwowym, a co za tym idzie, stanowi bardzo poważne zagrożenie dla zdrowia i życia. W zakresie problemów dotyczących dostępności oraz spożywania substancji psychoaktywnych zauważalne są pewne trendy, należy uwzględniać, projektując działania profilaktyczne rozszerzający się rynek nowych substancji, których legalność i ich dostępność nie podlega żadnej kontroli. Zmienia się także obraz osoby uzależnionej od narkotyków. Dużym problemem i wyzwaniem jest postulowanie i próba dekryminalizacji używania miękkich narkotyków i coraz większa grupa zwolenników legalizacji marihuany. W ostatnich latach obserwuje się także gwałtowny wzrost uzależnień od dopuszczonych do obrotu substancji, takich jak leki, parafarmaceutyki i suplementy diety.

Program skierowany jest do wszystkich grup społecznych, których dotyka problem uzależnienia od narkotyków lub zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia, w szczególności do osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (Nowe Substancje

Psychoaktywne - tzw. „dopalacze”), bądź zagrożonych uzależnieniami, ich rodzin, osób dotkniętych przemocą w rodzinie jak również do dzieci z przedszkoli oraz młodzieży ze szkół z terenu miasta Skierniewice. Charakteryzuje go wielopłaszczyznowe podejście do problemu, które jest niezbędne w przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów generowanych przez uzależnienia od narkotyków oraz substancji psychoaktywnych. Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Program ukierunkowany jest na zapobieganie występowania uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych, stanowiących zagrożenie dla zdrowia. W celu zmiany postaw ludzi sięgających po substancje psychoaktywne oraz zapobiegania negatywnym wpływom otoczenia, będących przyczyną patologicznych zachowań, konieczne jest prowadzenie działań profilaktycznych realizowanych na szeroką skalę. Działania projektowane w niniejszym Programie ukierunkowane są na różnorodne działania oraz na efektywną współpracę instytucji przeciwdziałających problemom narkomanii, ponieważ tylko wspólna kooperacja i szczególne zaangażowania podmiotów realizujących zadania w zakresie narkomanii może przynieść zauważalne efekty proponowanych działań profilaktycznych.

1. Podstawy formalne tworzenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach.

Podstawą do określenia kierunków działań przedstawionych w Programie jest diagnoza dotycząca używania narkotyków oraz wiążących się z tym problemów społecznych w oparciu zarówno o wyniki badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców miasta Skierniewice jak i młodzieży szkolnej uczącej się w szkołach zlokalizowanych na terenie miasta Skierniewice. Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego.

Podstawą prawną działań związanych z zapobieganiem narkomanii w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r, poz. 2050). Akt ten stanowi, iż zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie.

- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r., poz. 2050),
- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 124).

- ✓ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 794 i 803)
- ✓ Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2021 poz. 1372, 1834),
- ✓ Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1956.),
- ✓ Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711, 1773.),
- ✓ Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 – 2025 z dnia z dnia 30 marca 2021 r.
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2021 rok z dnia 1 lutego 2021 r

1.1. Zadania gmin związane z przeciwdziałaniem narkomanii.

Zadania gmin związane z przeciwdziałaniem narkomanii powiązane są ściśle z Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z art. 10 ust. 1 powyższej ustawy przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i jest realizowane w postaci gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, uchwalanych corocznie przez rady gmin. W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Natomiast art. 10 ust. 2 mówi: Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Gminnym Programem”, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględnić zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia, w szczególności treści zawarte w ramach celu operacyjnego 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Należy zwrócić uwagę, że zadania gmin w zakresie przeciwdziałania narkomanii ujęte są także Narodowym Programie Zdrowia. Program ten wymienia jednostki samorządu terytorialnego w katalogu podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań, takich jak:

1. Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP (Nowe Substancje Psychoaktywne):

2. Działania informacyjne i edukacyjne

a) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie;

b) prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia.

3. Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w tym:

a) prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej;

b) szkolenie grup zawodowych, w szczególności takich jak: lekarze psychiatry, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej, specjaliści terapii uzależnień i psychologowie w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych;

c) prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, kierowanych w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych i JST.

II. Szacunkowa skala problemów narkotykowych w mieście Skierniewice.

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów, związanych z uzależnieniami od narkotyków bardzo ważne jest rozpoznawanie skali problemów na terenie miasta Skierniewice, wzorów zachowań związanych z zażywaniem narkotyków, struktury zażywania narkotyków oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na „wrażliwość” danych oraz fakt, że te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów uzależnień od narkotyków.

Opracowując *Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach* należy mieć na uwadze, że oficjalne statystyki dotyczące narkomanii nie odzwierciedlają stanu faktycznego. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2020 r. z powodu narkomanii objął pomocą i wsparciem 9 rodzin. Z pomocy psychologa w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Skierniewicach skorzystało 28 osób dotkniętych problemem przemocy.

Badania przeprowadzone przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii wskazują, że używanie narkotyków jest mniej rozpowszechnione niż spożywanie alkoholu. Według danych z tych badań odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest kilkunastokrotnie niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Używanie alkoholu w ciągu ostatniego roku odnotowano w Polsce na poziomie 79,9% (badanie z 2018 roku), podczas gdy w przypadku narkotyków odsetek wyniósł 5,4% (dane dla osób w wieku 15-64 lat)¹. Na podstawie powyższych danych pochodzących z ogólnopolskich badań można szacować, że:

- ✓ **odsetek osób mających kontakt z narkotykami w ostatnim roku w Skierniewicach kształtuje się na poziomie 1 646 osób.**

Obliczeń dokonano przyjmując liczbę – 30 488 mieszkańców miasta Skierniewice w wieku od 15 do 64 lat, według danych Głównego Urzędu Statystycznego i stanu na dzień 31.12.2020 r.

¹ Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020

III. Ocena zasobów mających zastosowanie w działaniach z zakresu profilaktyki i leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych.**III.1 Podmioty wykonujące działalność leczniczą - Podstawowa Opieka Zdrowotna.**

W ramach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) udzielane są świadczenia zdrowotne profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej, chorób wewnętrznych i pediatrii. Usługi te realizowane są w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przez lekarza POZ, pielęgniarkę POZ, położną POZ oraz higienistkę/pielęgniarkę szkolną w środowisku nauczania i wychowania. Ponadto w ramach POZ udzielane są świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej oraz transportu sanitarnego. W mieście Skierniewice świadczenia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej udzielane są przez 10 podmiotów leczniczych w 12 lokalizacjach. Wykaz tych podmiotów wraz z danymi adresowymi przedstawiono w tabeli.

Tabela 1. Podstawowa Opieka Zdrowotna w mieście Skierniewice.

Podmiot leczniczy	Adres
Centrum Medyczne Ogrodowa Poradnia Lekarza POZ	96-100 Skierniewice, ul. Ogrodowa 21/23 96-100 Skierniewice, ul. Narcyzowa 3
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarsko – Rehabilitacyjna KA -MED S. C. Poradnia Lekarza POZ	96-100 Skierniewice, ul. Armii Krajowej 33
MEDYK Sp. z o. o. Poradnia Lekarza POZ	96-100 Skierniewice, ul. Henryka Sienkiewicza 1
NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej "WIDOK" Spółka Jawna Maciej Pigoń Maria Stebel Poradnia Lekarza POZ	96-100 Skierniewice, ul. Melchiora Wańkowicza 7
Przychodnia Lekarska „ESKULAP” Poradnia Lekarza POZ	96-100 Skierniewice, ul. Sobieskiego 29
Neuca Med Sp. z o. o. Poradnia Lekarza POZ „Judyta”	96-100 Skierniewice, ul. Reymonta 16 96-100 Skierniewice, ul. W. Orkana 6D/E/F
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "KOPERNIK" JACEK NAPIÓRKOWSKI SPÓŁKA JAWNA Poradnia Lekarza POZ	96-100 Skierniewice, ul. Mikołaja Kopernika 9a
Przychodnia RAWKA s.c. A. Kozłowska, P. Tokarzewski Poradnia Lekarza POZ	96-100 Skierniewice, ul. S. Domarasiewicza 3/5
Ambulatorium - Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Jednostki Wojskowej Nr 4159 Poradnia Lekarza POZ	96-100 Skierniewice, ul. Kilińskiego 27
Wojewódzki Szpital Zespolony im. Stanisława Rybickiego w Skierniewicach (Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna)	96-100 Skierniewice, ul. Jana III Sobieskiego 4

III.2 Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień.

Świadczenia z opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień udzielane są w warunkach stacjonarnych, dziennych oraz ambulatoryjnych. W mieście Skierniewice świadczenia tego rodzaju udzielane są wyłącznie w trybie ambulatoryjnym przez 13 podmiotów leczniczych.

Tabela 2. Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w warunkach stacjonarnych, dziennych oraz ambulatoryjnych w mieście Skierniewice.

Podmiot udzielający świadczeń	Jednostka organizacyjna	Komórka organizacyjna	Umowa z NFZ
Centrum Medyczne Ogrodowa OMC spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa	Centrum Medyczne Ogrodowa 96-100 Skierniewice ul. Ogrodowa 21/23	Poradnia zdrowia psychicznego	Nie
Wojewódzki Szpital Zespolony im. Stanisława Rybickiego w Skierniewicach	Poradnia specjalistyczna 96-100 Skierniewice ul. Wita Stwosza 1	Poradnia zdrowia psychicznego	Tak
	Poradnia specjalistyczna 96-100 Skierniewice ul. Jana III Sobieskiego 4	Poradnia leczenia uzależnień	Tak
MEDYK Sp. z o.o.	Przychodnia Lekarska MEDYK 96-100 Skierniewice ul. H. Sienkiewicza 1	Poradnia zdrowia psychicznego	Tak
		Poradnia zdrowia psychicznego	Nie
NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej "WIDOK" Spółka Jawna Maciej Pigoń Maria Stebel	Przychodnia "WIDOK" 96-100 Skierniewice ul. M. Wańkowicza 7	Poradnia zdrowia psychicznego	Nie
		Poradnia psychologiczna	Nie
FAGMET Sp. z o. o.	Przychodnia Lekarska "ESKULAP" 96-100 Skierniewice ul. Sobieskiego 29	Poradnia zdrowia psychicznego	Tak
		Poradnia psychologiczna	Tak
		Poradnia psychologiczna dla dzieci	Tak
NZOZ JUDYTA Sp. z o. o.	Przychodnia 96-100 Skierniewice ul. Reymonta 16	Poradnia psychologiczna	Nie
	Przychodnia - filia 96-100 Skierniewice ul. W. Orkana 6D/E/F	Poradnia psychologiczna	Nie
BIZNES PARTNER Sp. z o. o.	NZOZ Biznes Partner Med 96-100 Skierniewice ul. Mikołaja Kopernika 9a	Poradnia zdrowia psychicznego	Nie
		Poradnia psychologiczna	Nie
Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych "Wspólna Troska"	NZOZ Ośrodek Opiekuńczo-Rehabilitacyjny Dla Dzieci Niepełnosprawnych 96-100 Skierniewice ul. Stefana Batorego 64H	Poradnia zdrowia psychicznego	Nie
		Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci	Nie

Centrum PSYCHE. Psychiatria i Rozwój	Centrum PSYCHE. Psychiatria i Rozwój ul. Jana III Sobieskiego 3c 96-100 Skierniewice	Poradnia zdrowia psychicznego	Nie
		Poradnia psychologiczna	Nie
Poradnia Psychologiczno- pedagogiczna	Poradnia Psychologiczno- pedagogiczna ul. Rybickiego 6 96-100 Skierniewice	Poradnia Psychologiczno- pedagogiczna	Nie
Studio Nowych Możliwości	Pracownia Psychologiczna Wojciech Kopytek ul. Jagiellońska 32 96-100 Skierniewice	Poradnia psychologiczna	Nie
BESTO Ośrodek Usług Psychologiczno- Pedagogiczny	ul. Kozietulskiego 67 96-100 Skierniewice	Poradnia psychologiczna	Nie
Niepubliczna Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Skierniewicach	ul. Łowicka 68A 96-100 Skierniewice	Poradnia psychologiczna	Nie

Spośród wyżej wymienionych podmiotów 3 posiadają umowę z NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. W pozostałych przypadkach mieszkańcy mogą skorzystać ze świadczeń omawianego rodzaju głównie w Żyrardowie, Sochaczewie, Łodzi oraz Warszawie.

Tabela 3. Podmioty udzielające świadczeń poza terytorium miasta Skierniewice.

Zakres świadczeń	Najbliżej zlokalizowany podmiot udzielający świadczeń poza terytorium miasta Skierniewice	
	Miejscowość	Odległość w km od Skierniewic
Poradnia zdrowia psychicznego	Skierniewice	----
Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży	Żyrardów	25
Izba przyjęć szpitala psychiatrycznego	Sochaczew	35
Świadczenia psychiatryczne stacjonarne (hospitalizacja)	Sochaczew	35
Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży (hospitalizacja)	Łódź	70
Świadczenia dzienne psychiatryczne	Żyrardów	25
Leczenie uzależnień	Skierniewice	---
Leczenie uzależnień stacjonarne	Łódź	70
Terapia uzależnień dla dzieci i młodzieży	Warszawa	80
Terapia uzależnień od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol	Łódź	70

Terapia dzienna uzależnienia od substancji psychoaktywnych	Warszawa	80
Leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja)	Łódź	70
Świadczenia rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	Łódź	70

III.3 Zasoby Urzędu Miasta Skierniewice oraz jednostek podległych/współpracujących.

Wśród zasobów mających zastosowanie w działaniach z zakresu profilaktyki i leczenia od narkotyków lub substancji psychoaktywnych, a także w udzielaniu wsparcia i opieki wobec osób z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania spowodowanymi używaniem substancji psychoaktywnych, wymienić należy:

- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
- ✓ Zespół Interdyscyplinarny (działający przy MOPR),
- ✓ Szkoły i placówki oświatowe na terenie miasta,
- ✓ Komendę Miejską Policji w Skierniewicach,
- ✓ Straż Miejską
- ✓ Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe,
- ✓ Organizacje pozarządowe statutowo działające w obszarze profilaktyki narkotykowej.

IV. Diagnoza problemu uzależnień od narkotyków w ujęciu badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców miasta Skierniewice.

Jednym z głównych założeń niniejszego Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach jest przedstawienie problemów związanych ze sferą uzależnień oraz wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Określenie i zdiagnozowanie tych problemów występujących na terenie miasta Skierniewice jest możliwe poprzez przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców miasta. Do oceny problemu uzależnień od narkotyków w mieście Skierniewice wykorzystano dane pochodzące z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku na potrzeby opracowania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2021–2030*. W badaniach wzięło udział łącznie 266 mieszkańców dorosłych mieszkańców miasta Skierniewice. Do opracowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach wykorzystano jedynie te dane, które bezpośrednio odnoszą się do problemu narkomanii oraz uzależnień od narkotyków.

IV.1. Skala występowania i dokuczliwości problemów społecznych występujących na terenie miasta Skierniewice.

Respondentom uczestniczącym w badaniu przedstawiono listę problemów społecznych, które występują na terenie miasta Skierniewice z prośbą o wskazanie skali występowania i uciążliwości danego problemu. Każdy z respondentów mógł wskazać na jedną, z gradujących odpowiedzi od *bardzo duży problem* do *brak problemu*. Skalę problemów przedstawiono według rangowania zsumowanych odpowiedzi wskazujących na uciążliwość danego problemu (odpowiedzi *bardzo duży problem* oraz *raczej duży problem*). Suma tych odpowiedzi wskazuje, które z wymienionych problemów społecznych są najbardziej odczuwalne i występują w największym stopniu na terenie miasta Skierniewice. Respondenci największą rangę przypisali problemom zdrowotnym lokalnej społeczności. Ten problem wskazało aż 58,1% badanych. Uciążliwość tego problemu spotęgowana jest niewątpliwie z obecną sytuacją epidemiologiczną wywołaną przez pandemię covid-19. Wysoka zachorowalność i śmiertelność związana z pandemią covid-19 spowodowała przypisanie temu problemowi najwyższej rangi. Drugim istotnym problemem społecznym w mieście Skierniewice jest alkoholizm. W tym przypadku suma wskazań wyniosła 55,5%. Problem alkoholizmu ma najbardziej negatywne skutki, ponieważ jest swoistego rodzaju katalizatorem innych problemów społecznych i zawsze współwystępuje z innymi problemami społecznymi. Kolejne problemy, które w znacznym stopniu – zdaniem badanych występują na terenie miasta Skierniewice i są obserwowane przez respondentów to przede wszystkim: trudna sytuacja mieszkaniowa (brak mieszkań) na terenie miasta Skierniewice – 53,3% wskazań. Kolejne istotne problemy społeczne występujące w mieście Skierniewice to także trudna sytuacji ludzi starszych – 49,5%, bezrobocie – 44,8% oraz długotrwała lub ciężka choroba – 42,9% wskazań. Duża grupa badanych mieszkańców miasta Skierniewice wskazała na takie problemy jak trudna sytuacja rodzin wielodzietnych i niepełnych – 41,8% wskazań oraz ubóstwo (niedostatek środków do życia) – 41,5% wskazań. Uciążliwość innych problemów społecznych występujących na terenie miasta Skierniewice nie jest tak bardzo odczuwalna jak wymienionych powyżej, co oczywiście nie oznacza, że problemy te nie występują. Pozostałe problemy przedstawiono w poniższej tabeli w kolejności według stopnia uciążliwości od największej do najmniejszej. **27,0% badanych uznało, że istotnym problemem społecznym dostrzeganym na terenie miasta Skierniewice jest problem narkomanii.**

Tabela 4. Skala występowania poszczególnych problemów społecznych w mieście Skierniewice.

Problem społeczny	Bardzo duży problem	Raczej duży problem	Raczej mały problem	Bardzo mały problem	Brak problemu	Nie wiem
Problemy zdrowotne lokalnej społeczności	14,8%	43,3%	17,5%	3,8%	1,9%	18,6%
Alkoholizm	7,6%	47,9%	21,7%	4,6%	0,0%	18,3%

Trudna sytuacja mieszkaniowa (brak mieszkań)	20,2%	33,1%	19,8%	6,8%	3,8%	16,3%
Trudna sytuacja ludzi starszych	12,2%	37,3%	22,4%	3,8%	1,5%	22,8%
Bezrobocie	12,5%	32,3%	33,1%	5,3%	2,7%	14,1%
Długotrwała lub ciężka choroba	14,4%	28,5%	21,3%	3,4%	1,1%	31,2%
Trudna sytuacja rodzin wielodzietnych i niepełnych	5,3%	36,5%	26,6%	4,2%	1,9%	25,5%
Ubóstwo (niedostatek środków do życia)	4,2%	37,3%	33,8%	4,9%	0,8%	19,0%
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	9,1%	29,7%	22,1%	5,3%	3,0%	30,8%
Rozpad rodzin/rodziny niepełne	8,7%	30,0%	18,3%	5,7%	1,9%	35,4%
Brak dostępu do informacji i poradnictwa	8,0%	30,0%	27,8%	9,1%	6,8%	18,3%
Przemoc w rodzinie	7,6%	28,5%	20,5%	3,8%	0,8%	38,8%
Problemy edukacyjne (szkoły – ich liczba, profil, dostępność, dojazd do szkół, rekreacja i kultura)	11,4%	24,3%	35,0%	10,3%	13,3%	5,7%
Brak poczucia bezpieczeństwa	6,5%	24,7%	40,7%	11,4%	3,4%	13,3%
Niepełnosprawność	8,0%	21,7%	31,2%	5,3%	2,3%	31,6%
Narkomania	6,5%	20,5%	27,0%	8,0%	1,9%	36,1%
Sieroctwo biologiczne i społeczne	4,2%	17,1%	22,1%	5,3%	1,9%	49,4%
Problemy osób opuszczających zakłady karne	3,4%	8,7%	16,7%	6,5%	4,9%	59,7%
Bezdomność	2,7%	9,1%	37,6%	17,5%	4,2%	28,9%
Problemy emigrantów, repatriantów, uchodźców	3,0%	5,7%	21,7%	10,3%	10,6%	48,7%
Kłęski żywiołowe	2,7%	4,6%	19,4%	19,0%	26,6%	27,8%

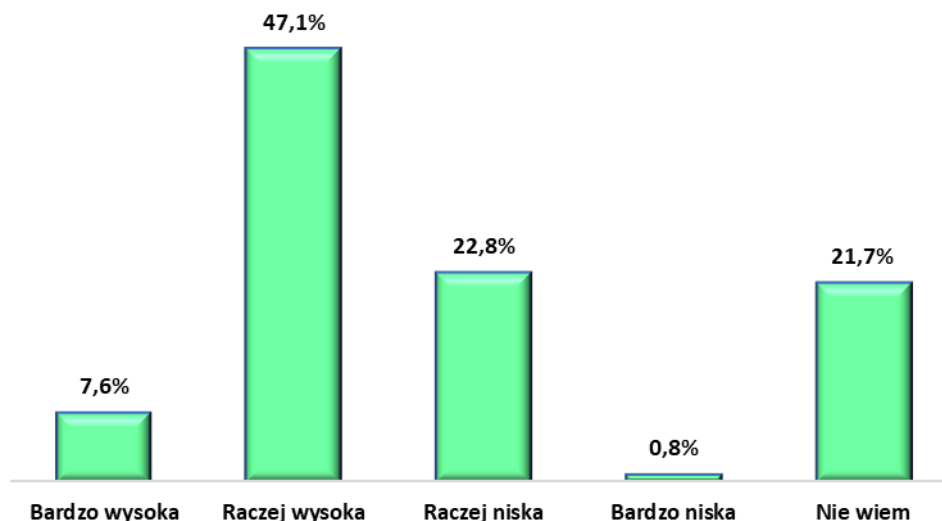
IV.2. Problemy dzieci i młodzieży w mieście Skierniewice.

Szczegółowej analizie poddano także negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży, które mieszkańcy najczęściej dostrzegają na terenie miasta Skierniewice. Zdaniem największego odsetka respondentów głównymi problemami społecznymi obserwowanymi wśród dzieci i młodzieży są beczynne, bezproduktywne spędzanie wolnego czasu – 58,9% wskazań oraz alkohol i papierosy – 53,2% odpowiedzi. Ważnymi problemami są także: brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego – 49,4% wskazań oraz brak pozytywnych wzorców i autorytetów – 44,1%. Pozostałe problemy dzieci i młodzieży zaprezentowano na wykresie. **22,4% badanych uznało, że ważnym problemem społecznym dotyczącym dzieci i młodzieży są narkotyki (uzależnienie wśród młodzieży oraz ich dostępność).** Podobnie jak w przypadku wcześniejszych pytań każdy z respondentów mógł wymienić maksymalnie trzy odpowiedzi, dlatego suma wszystkich wskazań jest większa niż 100%.

Rysunek 1. Problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży na terenie miasta Skierniewice.**IV.3. Problem uzależnień na terenie miasta Skierniewice.**

Zdaniem największej grupy badanych respondentów skala problemu uzależnień na terenie miasta Skierniewice jest wysoka. Taką odpowiedź wskazało łącznie 54,7% badanych. Tak wysokie wyniki sugerują, że skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) w mieście Skierniewice jest poważnym problemem społecznym. Nisko skalę problemu oceniło łącznie 23,6% badanych. Brak wiedzy w tym temacie wskazało 21,7% badanych.

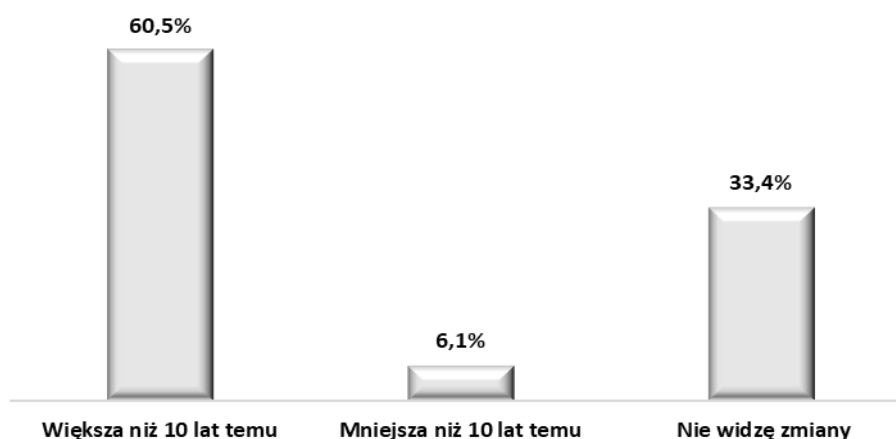
Rysunek 2. Jaka jest Pani/Pana zdaniem skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) w mieście Skierniewice?

IV.4. Dynamika zmian w zakresie zażywania narkotyków w ostatniej dekadzie na terenie miasta Skierniewice.

Wyraźnie potwierdziła się opinia o wzroście spożycia narkotyków i dopalaczy w okresie ostatnich 10 lat. Taką opinię wyraziła większość badanych mieszkańców miasta Skierniewice – 60,5%. Brak zmian w okresie ostatnich 10 lat, w zakresie zażywania narkotyków i dopalaczy wśród osób dorosłych oraz młodzieży wskazało 33,4% badanych. Zaledwie 6,1% respondentów uważa, że zażywanie narkotyków i dopalaczy wśród dorosłych i młodzieży jest mniejsze niż 10 lat temu.

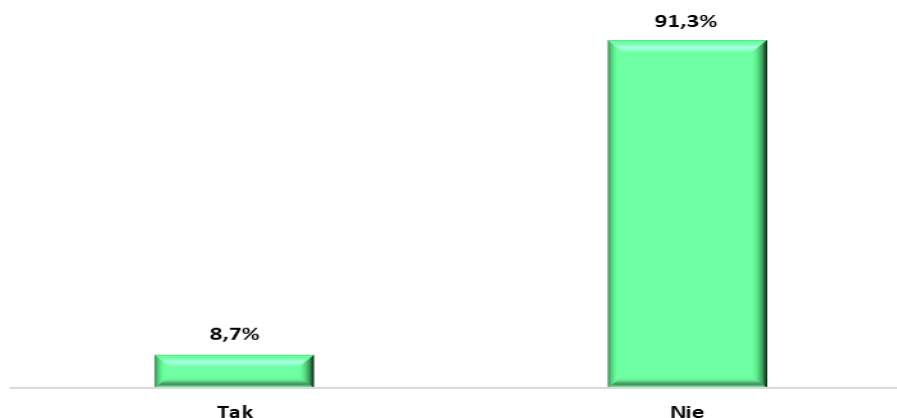
Rysunek 3. Czy Pani/Pana zdaniem skala zażywania narkotyków i dopalaczy przez osoby dorosłe i młodzież na terenie miasta Skierniewice jest?

IV.5. Zazywanie narkotyków.

Osobiste doświadczenie z narkotykami miało – 8,7% badanych respondentów. Taki odsetek badanych próbował narkotyków. Zdecydowana większość uczestników badania – 91,3% nigdy nie próbowało narkotyków.

Rysunek 4. Czy próbował(a) Pani/Pan kiedykolwiek narkotyków?

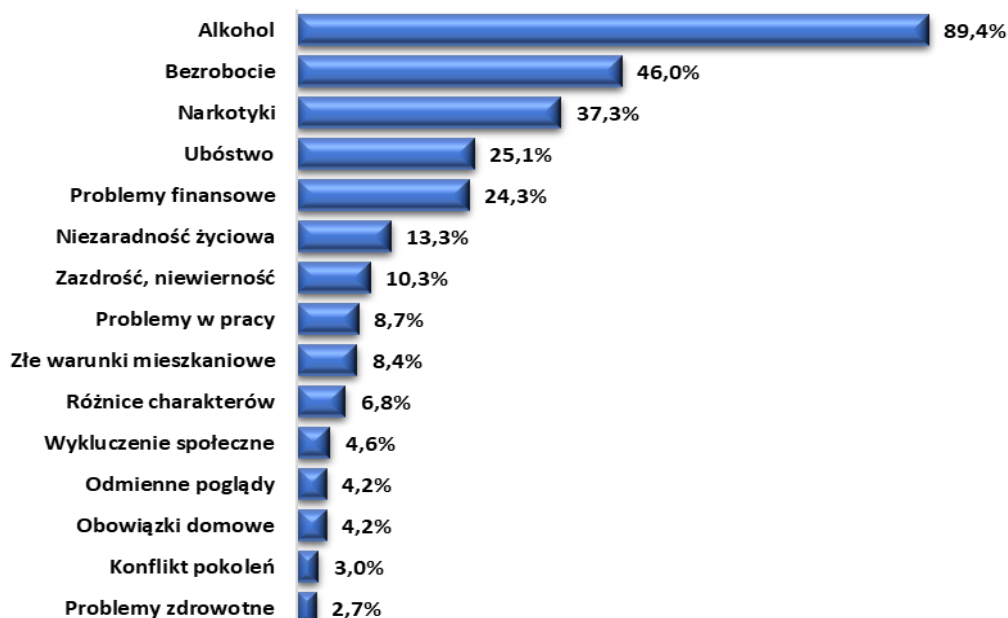

IV.6. Czynniki determinujące wystąpienie zjawiska przemocy.

Wyniki zamieszczone poniżej wskazują, jakie czynniki zdaniem respondentów mogą determinować i powodować wystąpienie przemocy fizycznej lub psychicznej w rodzinie. Poglądy mieszkańców miasta Skierniewice nie odbiegają od rozpowszechnionych, stereotypowych przekonań na temat okoliczności sprzyjających występowaniu przemocy w rodzinie. Takie okoliczności to w opinii badanych przede wszystkim nadużywanie alkoholu. 89,4% badanych wskazało, że nadużywanie alkoholu jest najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie. Rzeczywiście, przemocy w rodzinie często towarzyszy uzależnienie od alkoholu, nie udowodniono jednak związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy tymi zjawiskami. Jak potwierdzają doświadczenia z pracy z osobami stosującymi przemoc, uzależnionymi od alkoholu, nie jest prawdą, że zatrzymanie uzależnienia jest równoznaczne z zaprzestaniem stosowania przemocy w rodzinie. W związku z powyższym konieczne wydaje się edukowanie mieszkańców, że uzależnienie od alkoholu nie jest przyczyną przemocy. Aby powstrzymać przemoc w rodzinie nie wystarczy poddać się leczeniu uzależnienia. Osoby stosujące przemoc w rodzinie powinny dodatkowo uczestniczyć w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Przemoc może być także silnie generowana przez bezrobocie. Taką opinię wskazało 46,0% badanych. **Innym czynnikiem, który zdaniem badanych może być przyczyną wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie są narkotyki – 37,3%.** Pozostałe odpowiedzi przedstawiono na wykresie. W tym miejscu należy

zaznaczyć, iż każdy z badanych mógł wymienić kilka odpowiedzi, stąd też suma wszystkich wskazań jest większa niż 100%.

Rysunek 5. Okoliczności sprzyjające wystąpieniu przemocy psychicznej w rodzinie.

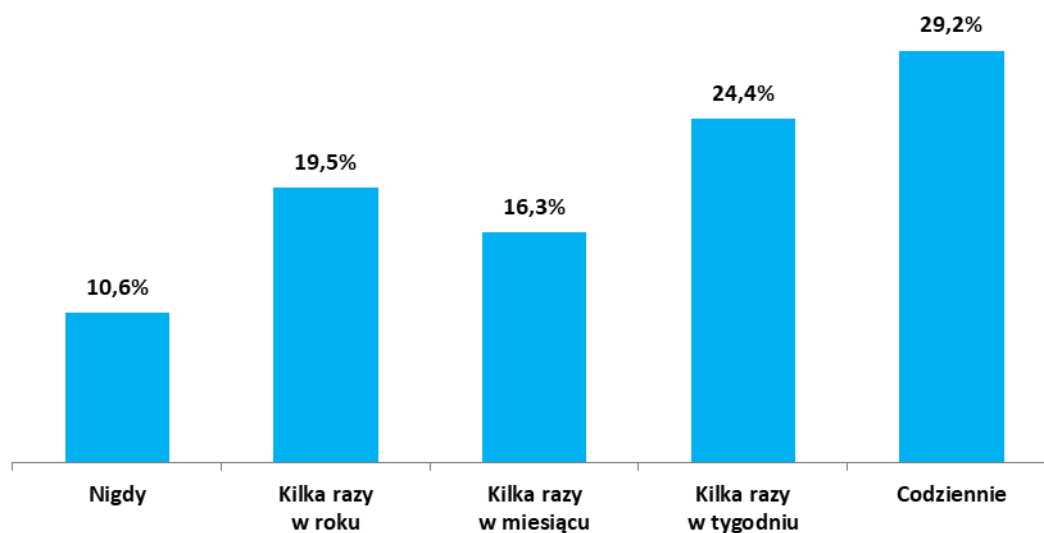
V. Diagnoza zjawiska uzależnień i innych problemów społecznych w ujęciu uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Wyniki badań.

W ramach niniejszej diagnozy uzależnień i innych problemów społecznych występujących na terenie miasta Skierniewice, w listopadzie 2021 roku przeprowadzono badanie wśród uczniów z klas 7 i 8 szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Skierniewice. Badania wśród uczniów klas 7 i 8 szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Skierniewice zrealizowane zostało przy użyciu techniki CAWI (ankieta internetowa). Badanie zostało przeprowadzone wśród N=1172 uczniów. Ankieta do badania uczniów została przygotowana w oparciu o narzędzia badawcze stosowane powszechnie w badaniach dotyczących problematyki uzależnień oraz innych zagrożeń społecznych. Kwestionariusz ankiety składał się z pytań zamkniętych, oraz pytań z możliwością wielokrotnego wyboru. Dane uzyskane w trakcie realizacji badań poddane zostały wielostopniowej analizie, zarówno ilościowej jak i jakościowej. W opracowaniu zaprezentowane zostały wyniki badań pod kątem ogólnych tendencji i średnich występujących w całej badanej zbiorowości, jak i ze względu na zmienne niezależne. W badaniu na temat problemu uzależnień i innych problemów społecznych uczestniczyło 426 uczniów klas 7 i 8 klas szkół podstawowych (36,3% ogółu badanych) oraz 746 uczniów klas 1-3 szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Skierniewice (63,7% ogółu badanych). W badaniach brało udział – 607 dziewcząt co stanowiło 51,8% ogółu badanych oraz 565 chłopców – 48,2% spośród wszystkich badanych uczniów.

V.1. Formy spędzania czasu wolnego.

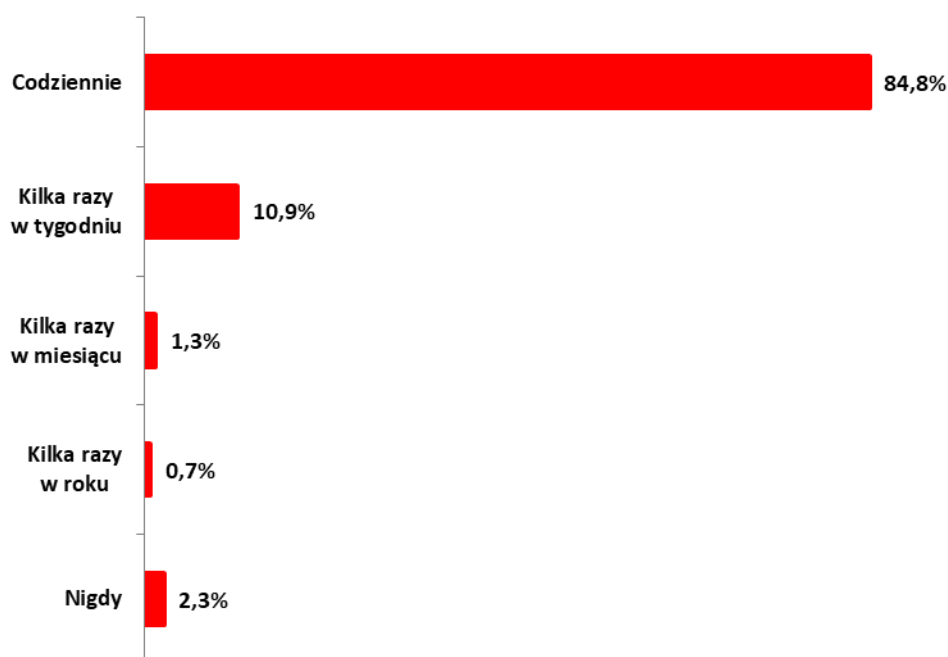
W poniższej części diagnozy przedstawiono sposoby spędzania wolnego czasu przez uczniów klas 7 i 8 szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Skierniewice. Szczegółowej analizie poddano takie sposoby spędzania czasu wolnego jak: gra w gry komputerowe, korzystanie z Internetu, korzystanie z portali społecznościowych, aktywne uprawianie sportu, czytanie książek dla przyjemności, wyjścia z ze znajomymi/przyjaciółmi, hobby oraz granie w gry hazardowe. Pierwsza z diagnozowanych aktywności młodzieży szkolnej dotyczyła grania w gry komputerowe. Okazuje się, że w gry komputerowe gra codziennie aż 29,2% ankietowanych, natomiast kilka razy w tygodniu – 24,4% badanych uczniów. Kilka razy w roku lub kilka razy w miesiącu gra odpowiednio – 19,5% oraz 16,3% respondentów. W gry komputerowe nie gra wcale – 10,6% badanych uczniów.

Rysunek 6. Jak często grasz w gry komputerowe?

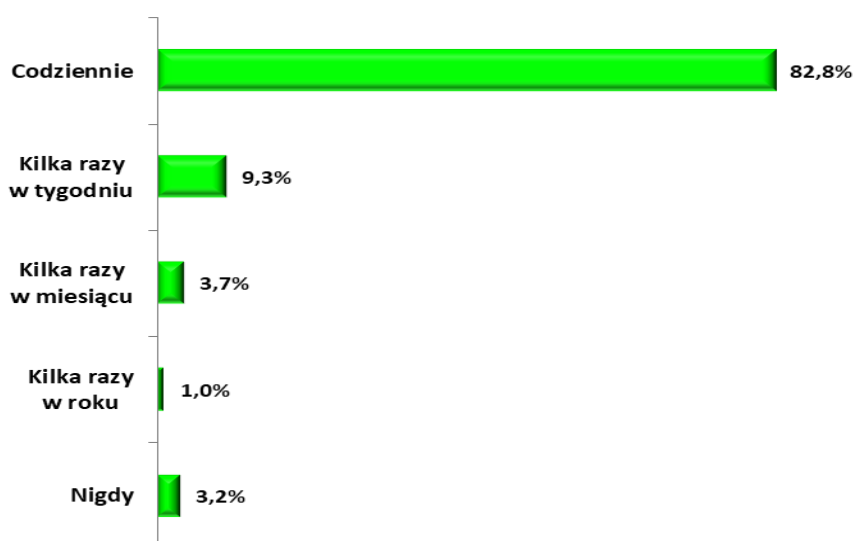
Z Internetu dla przyjemności, codziennie korzysta zdecydowana większość badanych uczniów – 84,8%, natomiast kilka razy w tygodniu – 10,9%. 1,3% badanych korzysta z Internetu dla przyjemności kilka razy w miesiącu, a 0,7% kilka razy w roku. 2,3% badanych uczniów nie korzystało nigdy z Internetu dla przyjemności.

Rysunek 7. Jak często korzystasz z Internetu dla przyjemności?

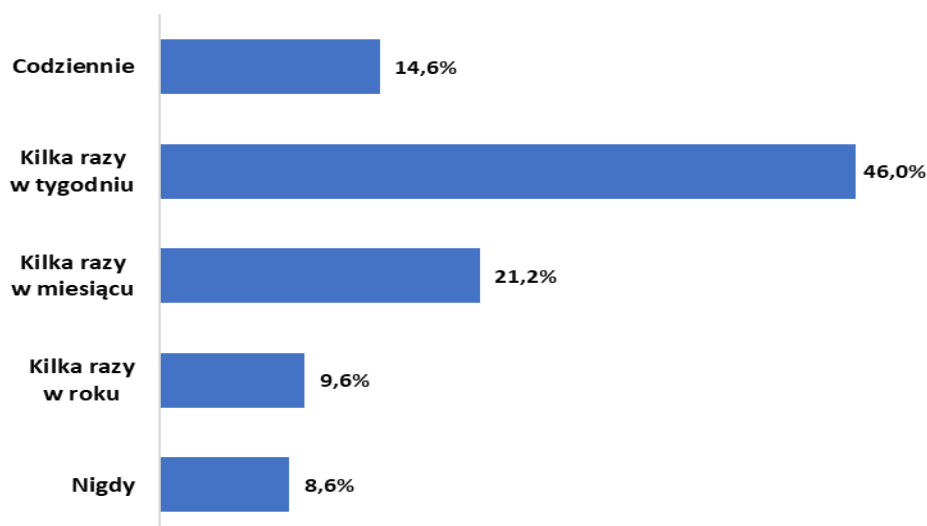
Poniżej przedstawiono częstotliwość korzystania młodzieży szkolnej z portali społecznościowych min. facebook, instagram, snapchat, twitter. Badania przeprowadzone wśród uczniów z miasta Skierniewice wskazują, że z portali społecznościowych codziennie korzysta – 82,8% ankietowanych, natomiast kilka razy w tygodniu – 9,3%. Rzadziej z portali społecznościowych korzysta łącznie – 4,7% badanych uczniów, w tym 3,7% kilka raz w miesiącu, natomiast 1,0% kilka razy w roku. 3,2% badanych uczniów nie korzysta z portali społecznościowych.

Rysunek 8. Jak często korzystasz z portali społecznościowych (facebook, instagram, snapchat, twitter itp.)?

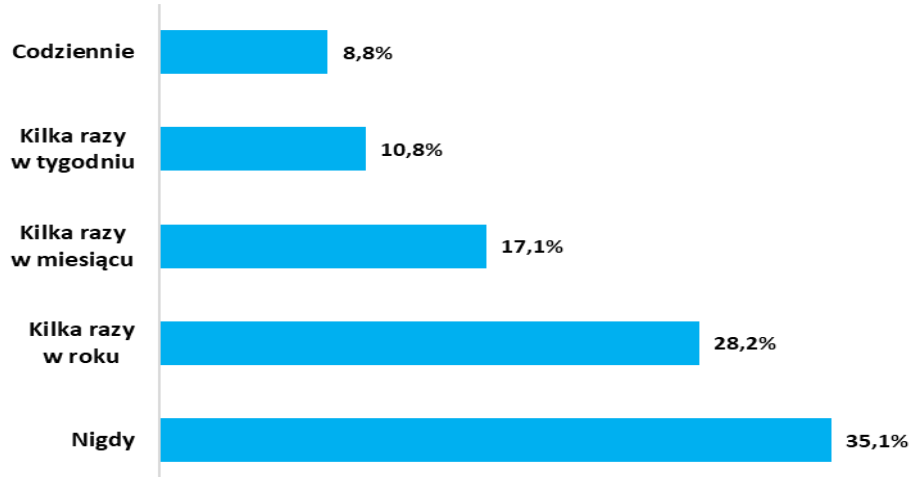
Aktywnie sport co najmniej kilka razy w tygodniu uprawia 60,6% uczniów, w tym 14,6% uczniów w uprawia sport codziennie, natomiast 46,0% kilka razy w tygodniu. Rzadziej – kilka razy w miesiącu sport uprawia 21,2% uczniów. Kilka razy w roku aktywność sportową wykazuje 9,6% badanych. Sportu nie uprawia – 8,6% badanych uczniów.

Rysunek 9. Jak często aktywnie uprawiasz sport?

Zgodnie z przedstawionymi danymi okazuje się, że 35,1% badanej młodzieży szkolnej wcale nie czyta książek dla przyjemności. 28,2% badanych czyta książki (poza lekturami szkolnymi) kilka razy w roku. 17,1% uczestników badania czyta książki dla przyjemności kilka razy w miesiącu. Kilka razy w tygodniu książkę czyta łącznie 19,6% badanych uczniów, w tym 8,8% czyta książki codziennie.

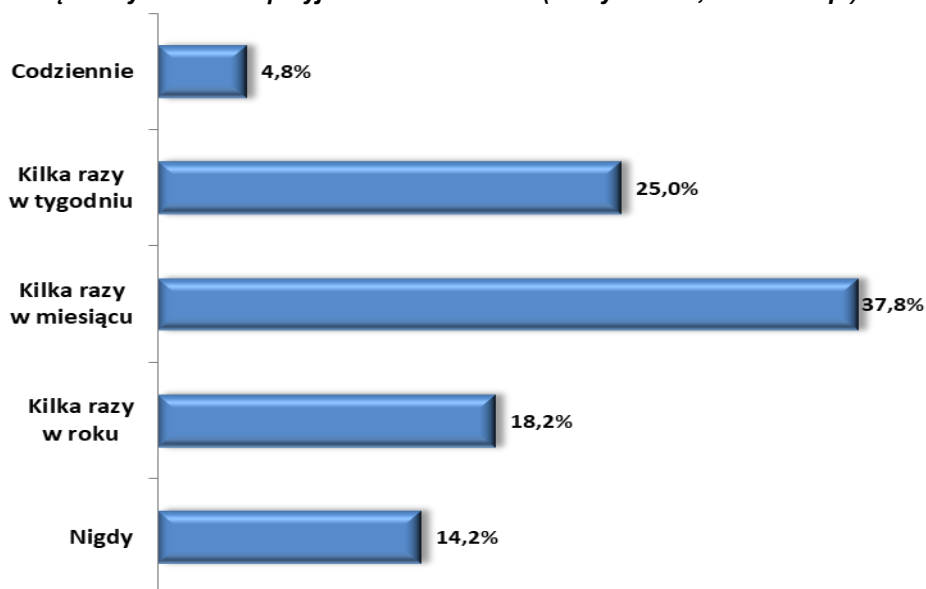
Rysunek 10. Jak często czytasz książki?

Odsetek młodzieży z klas 7 i 8 szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Skierniewice, która wychodzi kilka razy w miesiącu wieczorami z przyjaciółmi to – 37,8%. Częściej – co najmniej kilka razy w tygodniu lub codziennie spotyka się wieczorami z przyjaciółmi łącznie – 29,8% badanych uczniów. Kilka razy w roku z takiej aktywności

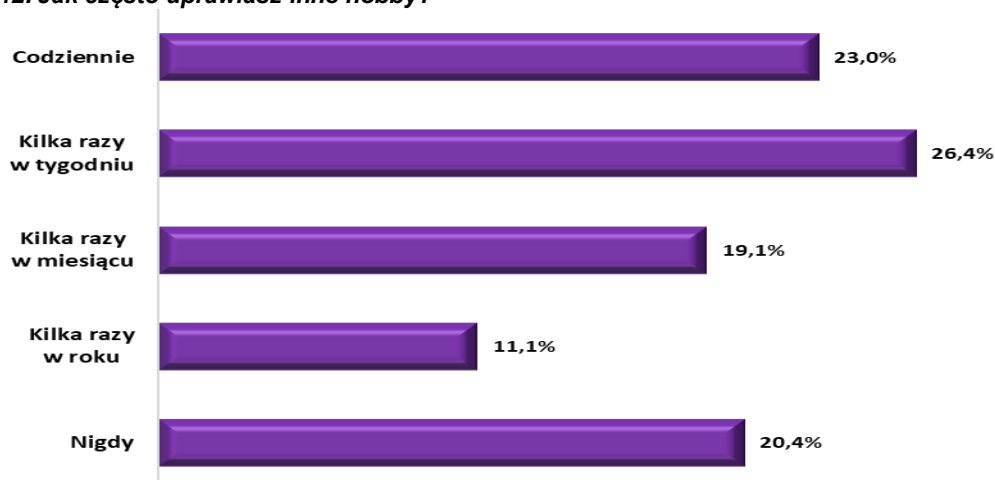
korzysta 18,2% badanych. W ogóle wspólnie ze znajomymi nie wychodzi wieczorami – 14,2% respondentów.

Rysunek 11. Jak często wychodzisz z przyjaciółmi wieczorem (do dyskoteki, kawiarni itp.)?

Inne hobby (min. takie jak gra na instrumencie, śpiewanie, rysowanie, itp.) poza analizowanymi wcześniej aktywnościami uprawia codziennie – 23,0% badanych uczniów z terenu miasta Skierniewice. Kilka razy w tygodniu lub kilka razy w miesiącu czas na inne hobby poświęca odpowiednio 26,4% oraz 19,1% badanych uczniów. Kilka razy w roku czas na inne hobby poświęca 11,1% badanych. Czasu na inne hobby nie poświęca 20,4% respondentów.

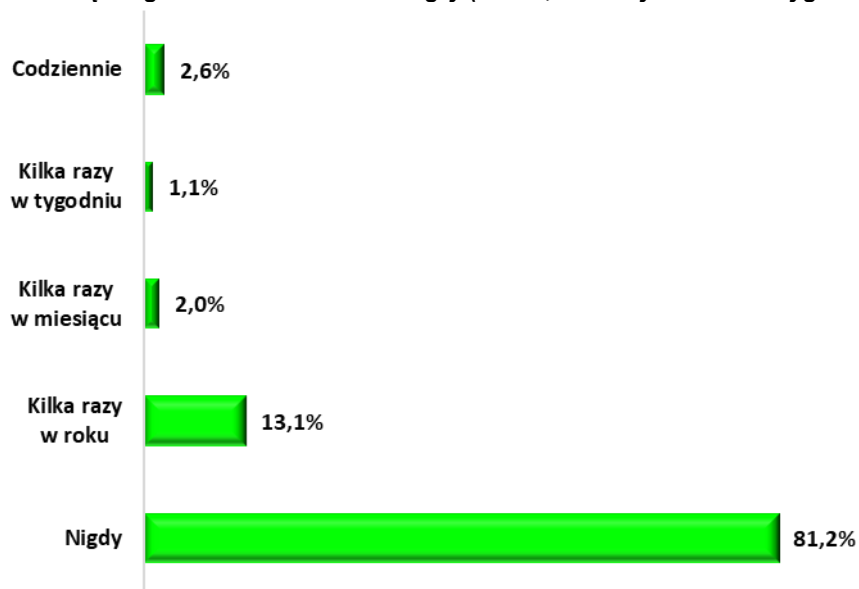
Rysunek 12. Jak często uprawiasz inne hobby?

Zdecydowana większość uczniów – 81,2% nigdy nie grała w gry hazardowe. W gry hazardowe – gry na automatach (takich, na których można wygrać pieniądze) grało łącznie 18,8% badanych uczniów klas. Kilka razy w roku w gry hazardowe grało 13,1% uczniów. Częściej – co najmniej raz w miesiącu

w gry hazardowe grało łącznie 5,7% badanych uczniów, w tym 2,6% respondentów gra w gry hazardowe codziennie.

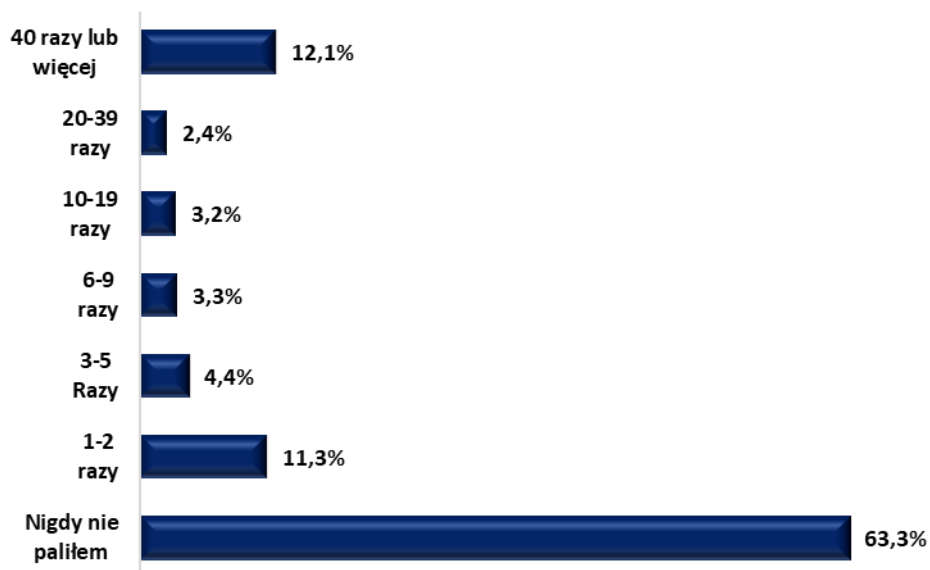
Rysunek 13. Jak często grasz na automatach do gry (takich, na których można wygrać pieniądze)?

V.2. Palenie papierosów.

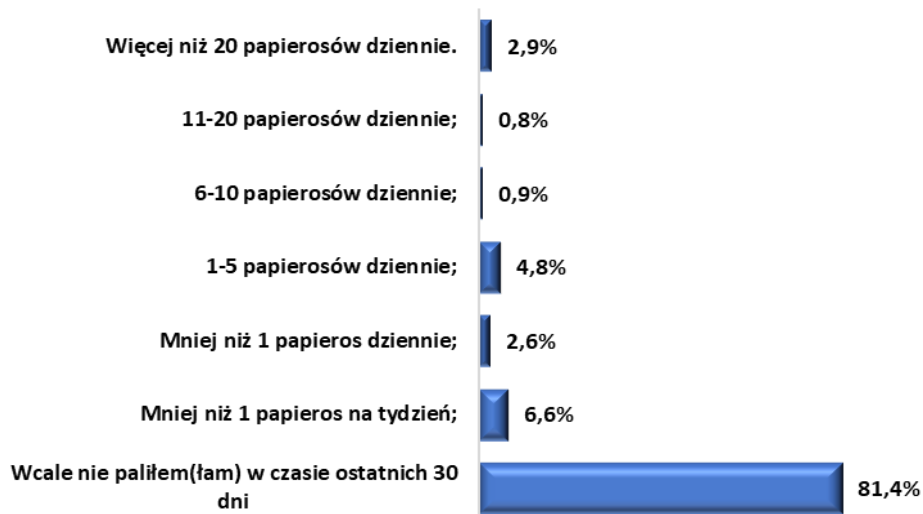
Rozpowszechnienie palenia tytoniu było badane w dwóch wymiarach czasowych - całego życia respondenta oraz ostatnich 30 dni przed badaniem. Pierwszy z nich pozwala na ustalenie zasięgu zjawiska eksperymentowania z tą substancją, tzn. podejmowania prób palenia tytoniu. Drugi przydatny jest do uchwycenie rozmiarów grupy aktualnie palących, a także palących okazjonalnie lub regularnie. Zdecydowana większość badanych uczniów – 63,3% nigdy nie paliła papierosów. W czasie całego życia, jakiegokolwiek doświadczenia z paleniem miało 36,7% młodzieży szkolnej z terenu miasta Skierniewice. Wśród uczniów, którzy podejmowali próby palenia można wyróżnić znaczny odsetek uczniów – 12,1%, którzy palili 40 razy lub więcej. 1-2 razy papierosy paliło 11,3% badanych uczniów. 4,4% badanych paliło papierosy od 3 do 5 razy w życiu, 3,3% od 6 do 9 razy, 3,2% od 10 do 19 razy, natomiast 2,4% od 20 do 39 razy.

Rysunek 14. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić papierosy?

W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem zdecydowana większość badanych uczniów – 81,4% nie paliło papierosów. W tym okresie papierosy paliło natomiast 18,6% badanych uczniów, w tym 6,6% paliło mniej niż 1 papierosa na tydzień, 4,8% od 1 do 5 papierosów dziennie, 2,6% mniej niż 1 papierosa dziennie, 0,9% od 6 do 10 papierosów dziennie, 0,8% od 11 do 20 papierosów dziennie, a 2,9% badanych uczniów paliło więcej niż 20 papierosów dziennie.

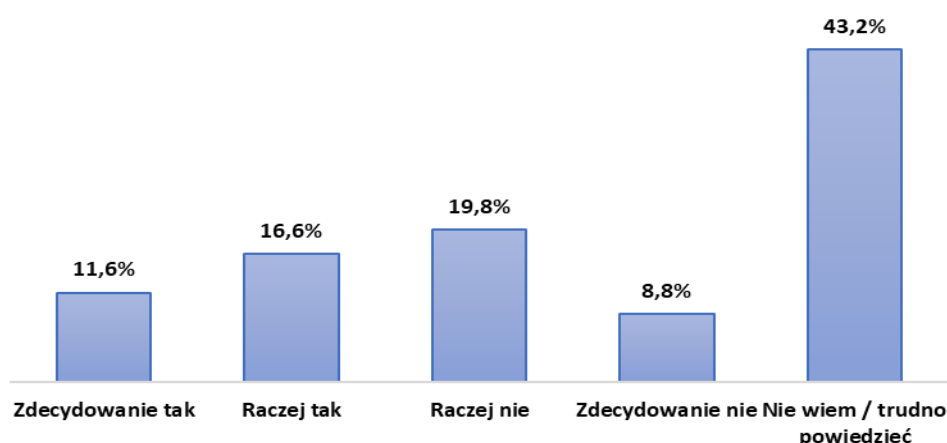
Rysunek 15. Jak często palił(a)ś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni?

V.3. Zażywanie narkotyków.

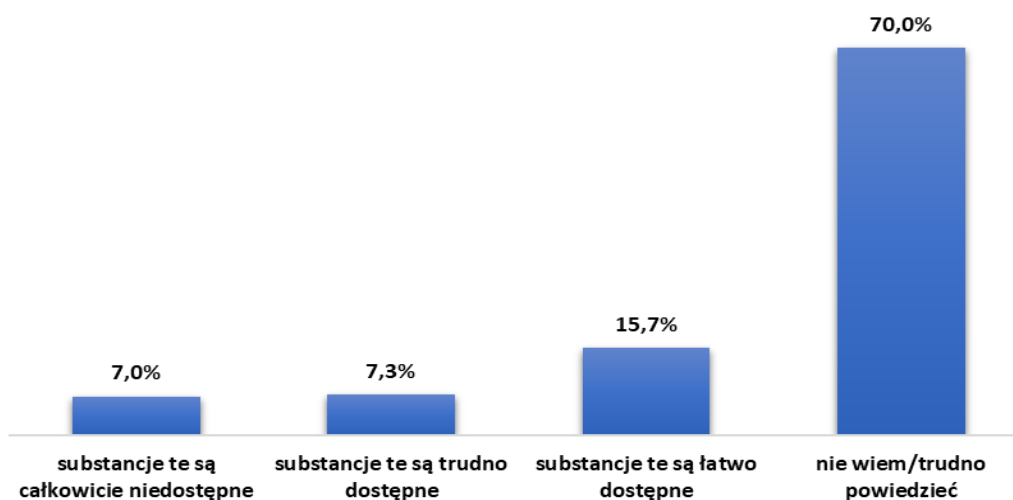
W poniższej części raportu przedstawiono informację na temat doświadczeń młodzieży z narkotykami oraz ocenę problemu uzależnień od narkotyków na terenie miasta Skierniewice. Na pytanie dotyczące problemu uzależnienia od narkotyków i dopalaczy wśród młodzieży największa grupa badanych uczniów – 43,2% wskazała odpowiedź *nie wiem*. Opinie na temat problemu uzależnień od środków psychoaktywnych wśród młodzieży są ambiwalentne. Zdaniem 28,2% badanych uczniów - na terenie miasta Skierniewice występuje problem uzależnienia od narkotyków i dopalaczy wśród młodzieży. Innego zdania była podobna grupa badanych - łącznie 28,6% uczniów, uważa, że taki problem wśród młodzieży nie występuje.

Rysunek 16. Czy na terenie miasta Skierniewice występuje problem uzależnienia od narkotyków, dopalaczy wśród młodzieży?

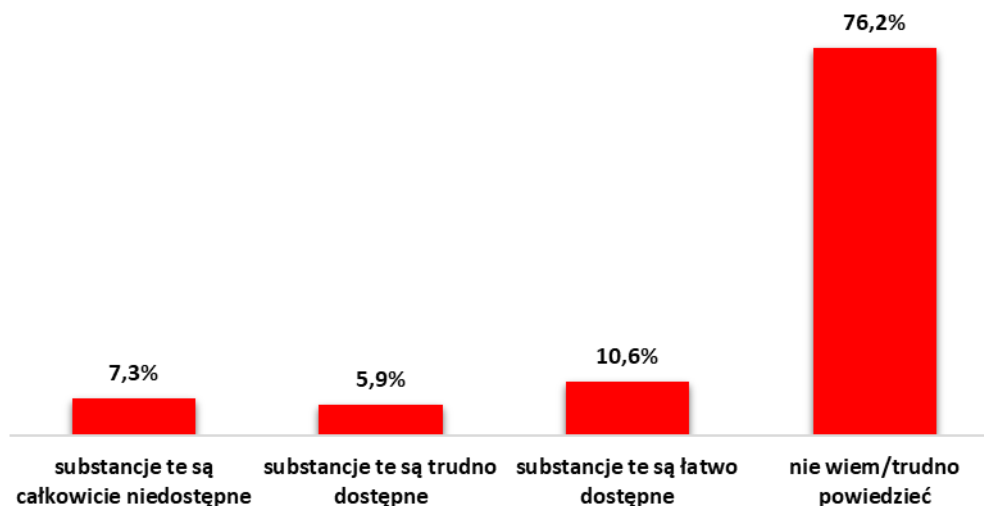
Zdecydowana większość badanych uczniów – 70,0% nie wie, czy na terenie miasta Skierniewice istnieje możliwość pozyskania narkotyków. Warto zauważyć, iż 15,7% badanych uczniów jest przekonanych, że substancje te są łatwo dostępne na terenie miasta Skierniewice. Innego zdania było 7,0% badanych, którzy uważają, że substancje te są całkowicie niedostępne. Pozostała grupa badanych – 7,3% uważa, że substancje te są trudno dostępne.

Rysunek 17. Czy na terenie miasta Skierniewice istnieje możliwość pozyskania narkotyków?

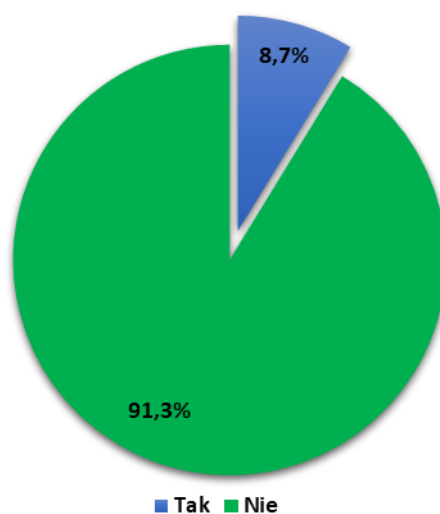
Zdecydowana większość badanej młodzieży szkolnej – 76,2% nie ma wiedzy na temat możliwości pozyskania dopalaczy na terenie miasta Skierniewice. 7,3% badanych uważa, że substancje te są całkowicie niedostępne. Innego zdania jest łącznie 16,5% respondentów, w tym 10,6% badanych uważa, że substancje te są łatwo dostępne, natomiast 5,9% badanych uważa, że są one trudno dostępne.

Rysunek 18. Czy na terenie miasta Skierniewice istnieje możliwość pozyskania dopalaczy?

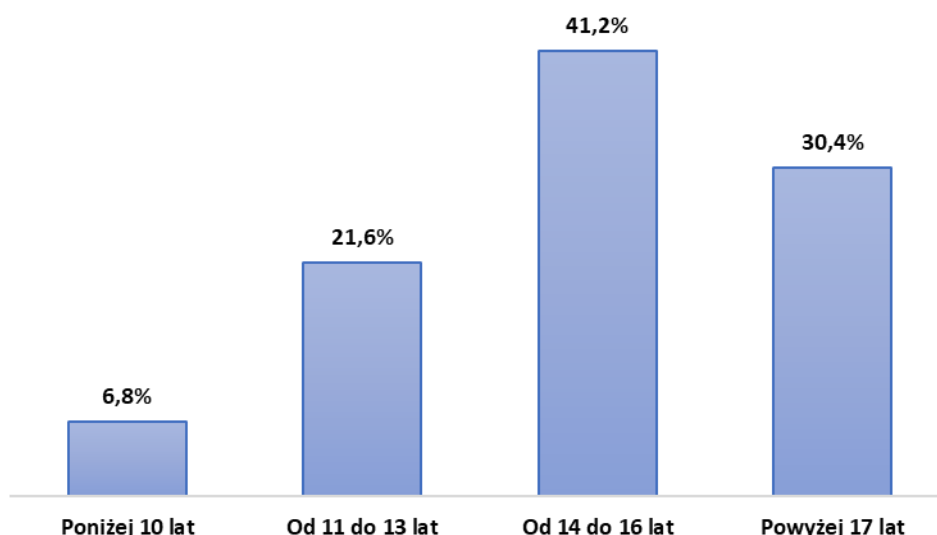
Narkotyki lub dopalacze próbowało 8,7% badanych uczniów. Zdecydowana większość badanych uczniów – 91,3% nigdy nie próbowało narkotyków.

Rysunek 19. Czy próbowałeś/próbowałaś kiedykolwiek narkotyków lub dopalaczy?

W poniższej części przedstawiono informacje dotyczące zażywania narkotyków przez młodzież szkolną. Odpowiedź na poniższe pytania wskazywali tylko uczniowie, którzy kiedykolwiek zażyli narkotyki lub dopalacze. Największa grupa badanych – 41,2% po raz pierwszy zażyła narkotyki w wieku od 14 do 16 lat. 30,4% uczestników badania po raz pierwszy zażyło narkotyki w wieku powyżej 17 lat. Więcej niż co piąta badana osoba, która kiedykolwiek zażyła narkotyki, po raz pierwszy sięgnęła po nie mając od 11 do 13 lat. Najmniejsza grupa badanych 6,8% po raz pierwszy zażyła narkotyki mając mniej niż 10 lat.

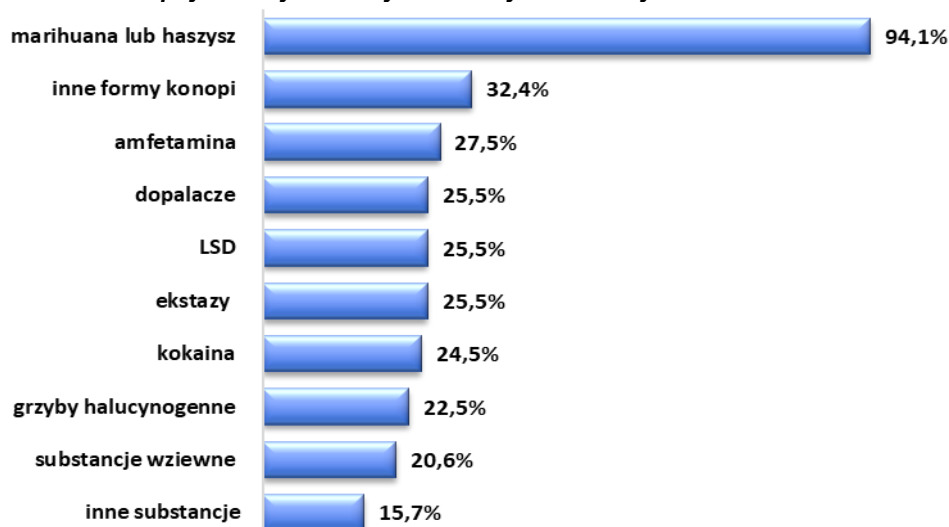
Rysunek 20. Ile miałeś/miałaś lat kiedy po raz pierwszy zażyłeś/zażyłaś narkotyki lub dopalacze?

Uczestnicy badania, wskazali także jakiego rodzaju narkotyki spożyli kiedykolwiek. Okazuje się, że zdecydowana większość uczestników badania – 94,1%, która kiedykolwiek zażyła narkotyki wskazała na marihuanę lub haszysz. Co trzeci ankietowany – 32,4% wskazał na inne formy konopi.

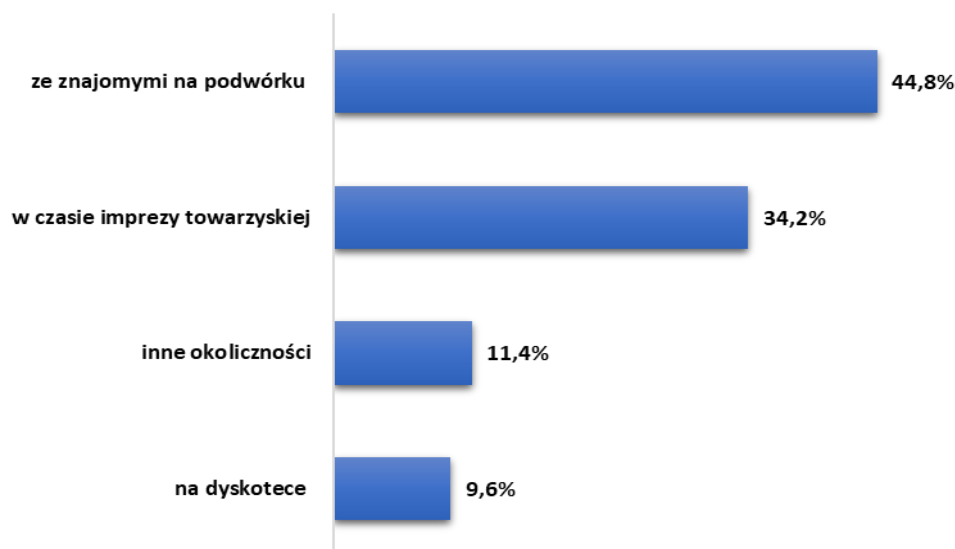
Amfetaminę zażyło 27,5% badanych uczniów, którzy kiedykolwiek zażywali narkotyki. Po 25,5% badanych wymieniło: dopalacze, LSD oraz ekstazy. Kokainę wskazało – 24,5% badanych, natomiast grzyby halucynogenne – 22,5%. Co czwarty uczestnik badania – 20,6% wskazał na substancje wziewne. Inne substancje wskazało – 15,7%.

Rysunek 21. Jakie środki psychoaktywne zażywałeś/zażywałaś kiedykolwiek?

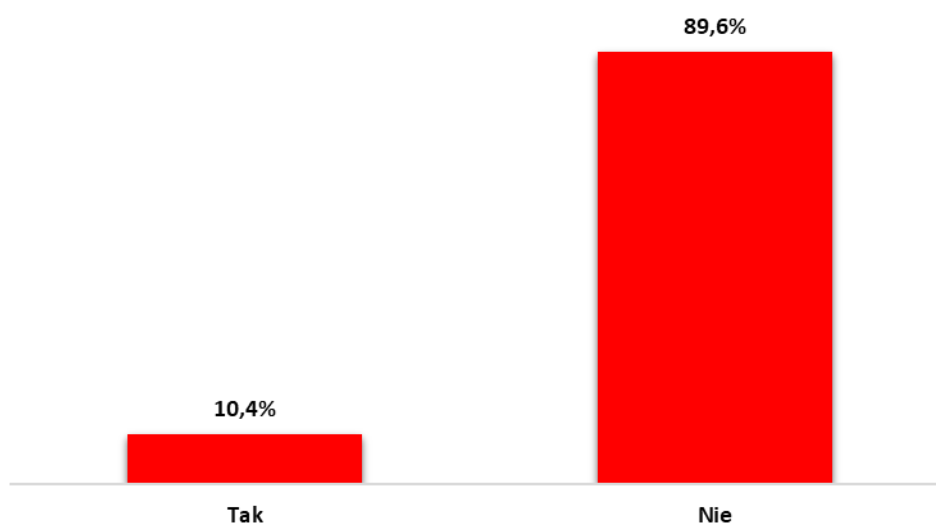
Największa grupa badanych uczniów – 44,8% po raz pierwszy zażyła substancje psychoaktywną ze znajomymi na podwórku. Więcej niż co trzeci badany uczeń – 34,2% po raz pierwszy zażył narkotyki w czasie imprezy towarzyskiej. Inne okoliczności wskazało 11,4% badanych uczniów, którzy kiedykolwiek zażyli narkotyki. Na dyskotecę narkotyki zażyło – 9,6% uczniów.

Rysunek 22. Gdzie po raz pierwszy zażyłeś/zażyłaś substancję psychoaktywną?

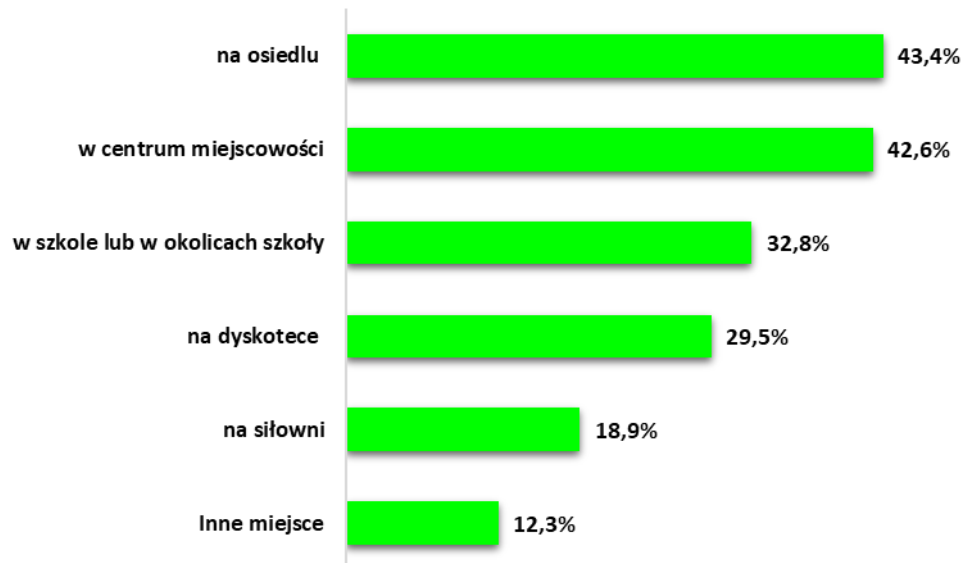

Zdecydowana większość uczniów uczestniczących w badaniu – 89,6%, nie zna miejsca w Skierniewicach gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze. Takie miejsca zna 10,4% uczniów.

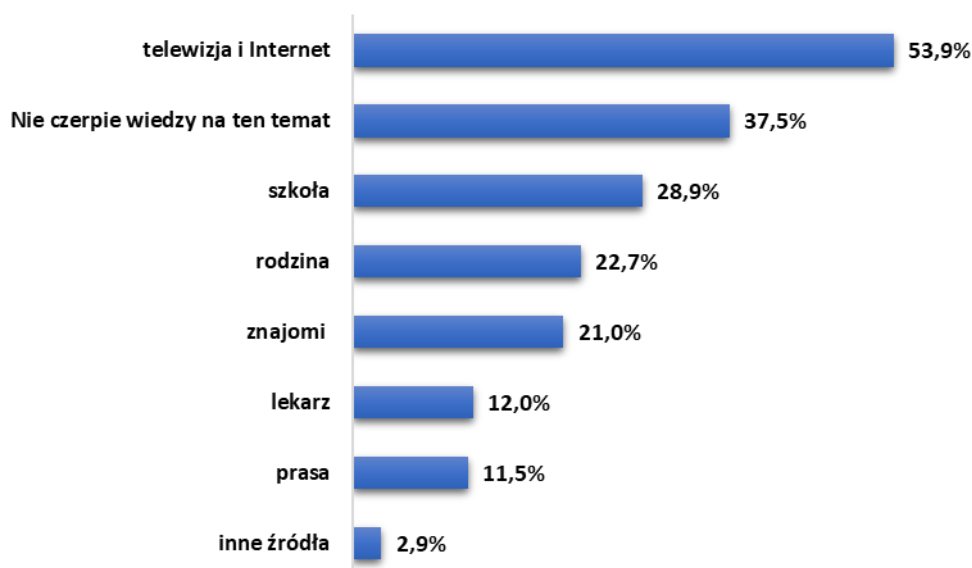
Rysunek 23. Czy znasz miejsca w mieście, w których można zakupić narkotyki lub dopalacze?

Uczniowie, którzy mają wiedzę na temat możliwości kupna narkotyków na terenie miasta Skierniewice poproszeni zostali o wskazanie takich miejsc. Zgodnie z przedstawionymi danymi największa grupa badanych wskazała na osiedle oraz centrum miejscowości. Takie miejsca wskazało odpowiednio 43,4% oraz 42,6% badanych uczniów. Szkołę lub okolicę szkoły wskazał co trzeci badany uczeń – 32,8%, który wie gdzie można zakupić takie substancje. Zdaniem 29,5% ankietowanych uczniów narkotyki można zakupić na dyskotece. 18,9% badanych wskazało siłownię, natomiast 12,3% inne miejsce.

Rysunek 24. Jeśli tak, to gdzie Twoim zdaniem można zakupić narkotyki lub dopalacze?**V.4. Źródła wiedzy dotyczących konsekwencji nadużywania narkotyków lub dopalaczy.**

Badani uczniowi wiedzę na temat negatywnych konsekwencji nadużywania narkotyków lub dopalaczy czerpią przede wszystkim z telewizji i Internetu. Taką odpowiedź wskazała ponad połowa ankietowanych – 53,9%. Część uczestników badania – 37,5% nie interesuje się tym tematem i nie czerpie wiedzy na ten temat. 28,9% respondentów wskazało szkołę, 22,7% rodzinę, natomiast 21,0% znajomych. Pozostałe źródła informacji takie jak: lekarz, prasa oraz inne źródła wymieniło odpowiednio 12,0%, 11,5% oraz 2,9% uczestników badania.

Rysunek 25. Jakie są główne źródła wiedzy dotyczących konsekwencji nadużywania narkotyków lub dopalaczy?

V.5. Zachowania i postawy młodzieży wobec substancji psychoaktywnych.

Poniżej przedstawiono reakcję młodzieży szkolnej na hipotetyczne sytuacje związane z propozycją zapalenia papierosa, wypicia alkoholu lub zażycia substancji psychoaktywnych. Większość badanych uczniów odmówiłaby zażycia wymienionych substancji. Największy odsetek negatywnych wskazań dotyczył odmowy zażycia: dopalaczy – 92,7%, małej porcji innego narkotyku – 89,8% oraz leku w celu odurzenia się – 89,3%. Należy zauważyć, iż część badanych uczniów przyjąłoby propozycję wypicia alkoholu – 28,2%, zapalenia papierosa / tytoniu / e-papierosa - 21,8% wskazań. 11,3% badanych zgodziłoby się na propozycję zapalenia marihuany lub haszyszu.

Tabela 5. Proszę odpowiedzieć, co byś zrobił/zrobiła jeśli ktoś z Twoich kolegów lub koleżanek zaproponuje Ci następujące rzeczy, to co zrobisz?

	odmówię	przyjmę propozycje	nie wiem co zrobię
zapalenie papierosa / tytoniu /e-papierosa	61,4%	21,8%	16,8%
wypicie alkoholu	51,5%	28,2%	20,3%
zażycie leku w celu odurzenia się	89,3%	4,0%	6,7%
zażycie dopalacza	92,7%	2,9%	4,4%
zapalenie marihuany/haszyszu	77,6%	11,3%	11,1%
zażycie małej porcji innego narkotyku	89,8%	3,7%	6,5%

Ostatnie pytanie, które zadane zostało uczniom uczestniczącym w badaniu dotyczyło palenia papierosów, picia alkoholu oraz zażywania substancji psychoaktywnych przez kolegów i koleżanki oraz rówieśników. Najczęściej uczniowie spotykają się z sytuacją palenia papierosów / e-papierosów przez rówieśników. Z takimi sytuacjami spotyka się 70,6% badanych. Duża grupa ankietowanych – 61,0% spotkała się z sytuacją spożywania alkoholu przez rówieśników. Część badanych – 47,8% widzi pijanych kolegów lub koleżanki, natomiast 21,8% spotkała się z sytuacją palenia marihuany lub haszyszu przez rówieśników. W mniejszym stopniu młodzież szkolna spotyka się z sytuacją zażywania przez rówieśników leków w celu odurzenia się – 11,4%, zażywania innych narkotyków – 11,2% oraz zażywania dopalaczy – 9,1% wskazań.

Tabela 6. Jak często widzisz, że ktoś z Twoich kolegów, koleżanek lub znanych Ci rówieśników:

	nigdy	kilka razy w roku	kilka razy w miesiącu	kilka razy w tygodniu	codziennie
pali tytoń/e-papierosy	29,4%	10,4%	12,4%	18,8%	29,0%
pije alkohol	39,0%	16,9%	25,8%	14,1%	4,2%
jest pijany	52,2%	23,1%	16,6%	4,9%	3,2%
zażywa leki w celu odurzania się	88,6%	4,7%	3,0%	0,9%	2,8%
zażywa dopalacze	90,9%	3,9%	1,7%	0,9%	2,6%
pali marihuanę/haszysz	78,2%	10,7%	4,9%	2,6%	3,6%
zażywa inne narkotyki	88,8%	5,0%	2,0%	1,2%	3,0%

VI. Cele główne i szczegółowe oraz zadania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach.

Celem głównym Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach jest:

Skuteczna profilaktyka, ograniczenie zjawiska oraz negatywnych konsekwencji społecznych i zdrowotnych wynikających z używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców Skierniewic (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;

Profilaktyki selektywnej – adresowanej do osób o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;

Profilaktyki wskazującej – adresowanej do osób lub grup, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych używania szkodliwego lub uzależnienia.

VI.1. Cele szczegółowe i planowane zadania w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach.

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.			
L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
1.1.	Wspieranie placówek leczenia uzależnień m.in. zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kwota środków finansowych ✓ Liczba przekazanych materiałów 	Miasto Skierniewice Organizacje pozarządowe
1.2.	Prowadzenie działania Punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin – wsparcie psychologiczne, udzielanie informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba udzielonych porad ✓ Liczba osób uzależnionych lub eksperymentujących z narkotykami, którym udzielono porady ✓ liczba pracowników punktów, ✓ Kwota środków finansowych 	Organizacje pozarządowe
1.3.	Wspieranie działalności stowarzyszeń / grup wsparcia w zakresie rozwiązywania problemów narkotykowych.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kwota środków finansowych 	Miasto Skierniewice

Cel szczegółowy 2: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej.			
L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
2.1.	Prowadzenie działań polegających na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba działań 	Miasto Skierniewice organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe Policja
2.2.	Podejmowanie działań wspierających dzieci i młodzież z rodzin z problemem narkotykowym, osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba udzielonych porad, w tym przez psychologa, ✓ Liczba udzielonych porad prawnych 	Miasto Skierniewice organizacje pozarządowe szkoły i placówki oświatowe

2.3.	Prowadzenie działań związanych z pracą socjalną oraz pomocą psychologiczną, prawną i materialną na rzecz rodzin i osób uzależnionych lub zagrożonych narkomanią	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba udzielonych porad przez psychologa, ✓ Liczba udzielonych porad prawnych, ✓ Liczba rodzin/osób objętych pomocą materialną, ✓ Kwota środków finansowych 	MOPR, organizacje pozarządowe
2.4.	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania narkotyków lub innych środków psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba szkoleń, ✓ Liczba osób 	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe,
2.5.	Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba osób, ✓ Liczba udzielonych porad przez psychologa, 	MOPR, organizacje pozarządowe
2.6.	Udzielanie porad i pomocy psychologicznej w Punkcie informacyjno-konsultacyjnym	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba porad ✓ Liczba osób uzależnionych lub eksperymentujących z narkotykami oraz członków ich rodzin, którym udzielono porady 	Punkt Informacyjno - Konsultacyjny
2.7.	Prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba dzieci z rodzin z problemem uzależnień, biorących udział w zajęciach świetlicowych 	organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy 3: Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, w szczególności dla dzieci, młodzieży i rodziców

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
3.1	Prowadzenie w szkołach programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba przeprowadzonych programów ✓ Liczba osób biorących udział w zajęciach 	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe

3.2.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających z używania narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba działań ✓ Liczba osób biorących udział w zajęciach 	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe
3.3.	Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z zażywania lub eksperymentowania z narkotykami lub innymi substancjami, przez dzieci i młodzież	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba działań ✓ Liczba osób biorących udział w zajęciach 	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe,
3.4.	Wspieranie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego we wszystkich obszarach profilaktyki	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba programów, ✓ Liczba uczniów, ✓ Liczba nauczycieli ✓ Liczba rodziców, ✓ Kwota środków finansowych, 	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe, placówki lecznicze
3.5.	Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem narkotykowym	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba osób 	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe
3.6.	Zakup materiałów edukacyjnych i informacyjnych dotyczących problemu narkomanii dla uczniów	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba przeprowadzonych programów ✓ Liczba osób biorących udział w zajęciach 	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe
3.7.	Upowszechnianie informacji edukacyjnych na temat działań profilaktycznych np. o przeciwdziałaniu używania środków odurzających	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba przeprowadzonych programów ✓ Liczba osób biorących udział w zajęciach 	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe
3.8.	Organizacja i finansowanie szkoleń dla realizatorów programu oraz grup zawodowych m.in.: psychologów, pedagogów, lekarzy i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba szkoleń ✓ Liczba uczestników szkoleń 	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe
3.9.	Udostępnianie literatury z zakresu profilaktyki uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba zakupionych publikacji ✓ Liczba użytkowników zbioru 	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe
3.10	Prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych na temat narkomanii	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba przeprowadzonych kampanii 	Miasto Skierniewice, Organizacja pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe
3.11	Działalność edukacyjna w zakresie profilaktyki uzależnień skierowana do rodziców	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba przedsięwzięć Liczba uczestników spotkań 	Miasto Skierniewice, Organizacja pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe

Cel szczegółowy 4: Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
4.1.	Organizacja pozalekcyjnych zajęć, w tym sportowych, jako elementu profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba zajęć ✓ Liczba uczestników 	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe
4.2.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej lub specjalistycznej na terenie Miasta Skierniewice	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba placówek ✓ Liczba dzieci ✓ Liczba wychowawców ✓ Kwota środków finansowych, 	organizacje pozarządowe
4.3.	Wsparcie różnych form zajęć sportowych jako forma zdrowego stylu życia skierowanych do mieszkańców, a w szczególności do dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba działań, ✓ Kwota środków finansowych 	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, OSiR
4.4.	Organizacja wypoczynku w okresie wakacji i ferii zimowych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta Skierniewice	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba uczestników ✓ Kwota środków finansowych, 	Miasto Skierniewice szkoły i placówki oświatowe, spółki i ośrodki kultury, organizacje pozarządowe,
4.5.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w formie zajęć kulturalnych, rekreacyjnych i innych w ramach profilaktyki uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba działań ✓ Liczba uczestników ✓ Kwota środków finansowych 	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe,
4.6.	Realizacja projektów profilaktycznych dla młodzieży, w tym również wspieranie akcji organizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba projektów ✓ Liczba uczestników 	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe,
4.7.	Wsparcie szkolnych programów profilaktycznych adresowanych do uczniów z możliwością zakupu niezbędnych materiałów, broszur i artykułów	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba działań ✓ Kwota środków finansowych, 	Miasto Skierniewice szkoły i placówki oświatowe,
4.8.	Organizacja i finansowanie spektakli teatralnych i warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży na terenie szkół i innych placówek	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba działań ✓ Kwota środków finansowych, 	Miasto Skierniewice szkoły i placówki oświatowe,

Cel szczegółowy 5: Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
5.1.	Stała współpraca z Policją, Kościołem, MOPR, szkołami, przedstawicielami służby zdrowia w zakresie działań dotyczących przeciwdziałania narkomanii	✓ Liczba spotkań ✓ Liczba inicjatyw	Miasto Skierniewice podmioty działalności leczniczej Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych MOPR Kościół szkoły i placówki oświatowe,
5.2.	Współpraca z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi	✓ Liczba spotkań ✓ Liczba inicjatyw	Miasto Skierniewice RCPS
5.3.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, wymiana informacji, promowanie działań profilaktycznych oraz prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii profilaktyki	✓ Liczba spotkań ✓ Liczba inicjatyw	Miasto Skierniewice organizacje pozarządowe

VI.2. Adresaci programu.

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy miasta Skierniewice, a w szczególności:

- ✓ dzieci i młodzież,
- ✓ rodzice, opiekunowie i wychowawcy,
- ✓ osoby zagrożone uzależnieniem od narkotyków,
- ✓ osoby uzależnione,
- ✓ rodziny osób z problemem narkotykowym,
- ✓ pracownicy podmiotów zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

VI.3. Realizatorzy zadań zaplanowanych w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach.

Realizatorem Programu jest Miasto Skierniewice przy współudziale:

- ✓ Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach,
- ✓ Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Skierniewicach,
- ✓ Szkół i Placówek oświatowych z terenu Miasta Skierniewice,
- ✓ Organizacji pozarządowych.

VI.4. Źródła i zasady finansowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach.

Finansowanie realizacji niniejszego programu będzie dokonywane z rocznych opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

Plan wydatków na 2022 rok wynosi **30 000,00 zł**

Preliminarz kosztów niezbędnych do realizacji zaplanowanych działań	kwota
Środki finansowe wykorzystane zostaną na dotacje w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i będą zlecone do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego.	20 000,00 zł
Środki finansowe zostaną wykorzystane w szczególności na realizację działań zawartych w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii.	9 000,00 zł
Środki finansowe zostaną wykorzystane w szczególności na zakup nagród i ewentualnego poczęstunku dla dzieci biorących udział w konkursach, na zakup materiałów profilaktycznych w ramach realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.	1 000,00 zł
RAZEM:	30 000,00 zł

Kwoty w poszczególnych częściach składowych zestawienia finansowego w wyniku zaistniałych potrzeb mogą zostać przesunięte.

VI.5. Monitoring realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok w Skierniewicach.

1. Przez cały okres realizacji Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii będzie podlegał monitoringowi.
2. Koordynację realizacji zadań Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok prowadzi będzie Wydział Rozwoju Gospodarczego, Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Skierniewice.
3. Monitoring realizacji Miejskiego Programu prowadzony będzie poprzez:
 - a) sprawozdania wewnętrzne - finansowe dla Skarbnika Miasta,
 - b) sprawozdania realizatorów z przeprowadzonych działań,
 - c) wizyty kontrolne,

d) zbieranie i opracowywanie informacji dotyczących problemów narkotykowych, uzależnień od innych środków psychoaktywnych we współpracy z podmiotami realizującymi zadania wynikające z programu,

e) sprawozdania zewnętrzne dla Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi.

4. Informacja o realizacji programu przedstawiona zostanie Radzie Miasta Skierniewice w terminie do 30 kwietnia 2023 roku.

Spis rysunków:

Rysunek 1. Problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży na terenie miasta Skierniewice.....	16
Rysunek 2. Jaka jest Pani/Pana zdaniem skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) w mieście Skierniewice?.....	17
Rysunek 3. Czy Pani/Pana zdaniem skala zażywania narkotyków i dopalaczy przez osoby dorosłe i młodzież na terenie miasta Skierniewice jest?.....	17
Rysunek 4. Czy próbował(a) Pani/Pan kiedykolwiek narkotyków?	18
Rysunek 5. Okoliczności sprzyjające wystąpieniu przemocy psychicznej w rodzinie.	19
Rysunek 6. Jak często grasz w gry komputerowe?.....	20
Rysunek 7. Jak często korzystasz z Internetu dla przyjemności?.....	20
Rysunek 8. Jak często korzystasz z portali społecznościowych (facebook, instagram, snapchat, twitter itp.)?	21
Rysunek 9. Jak często aktywnie uprawiasz sport?.....	22
Rysunek 10. Jak często czytasz książki?.....	22
Rysunek 11. Jak często wychodzisz z przyjaciółmi wieczorem (do dyskoteki, kawiarni itp.)?.....	23
Rysunek 12. Jak często uprawiasz inne hobby?	23
Rysunek 13. Jak często grasz na automatach do gry (takich, na których można wygrać pieniądze)? ..	24
Rysunek 14. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić papierosy?.....	24
Rysunek 15. Jak często palił(a)ś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni?.....	25
Rysunek 16. Czy na terenie miasta Skierniewice występuje problem uzależnienia od narkotyków, dopalaczy wśród młodzieży?.....	26
Rysunek 17. Czy na terenie miasta Skierniewice istnieje możliwość pozyskania narkotyków?.....	26
Rysunek 18. Czy na terenie miasta Skierniewice istnieje możliwość pozyskania dopalaczy?	27
Rysunek 19. Czy próbowałeś/próbowałaś kiedykolwiek narkotyków lub dopalaczy?	27
Rysunek 20. Ile miałeś/miałaś lat kiedy po raz pierwszy zażyłeś/zażyłaś narkotyki lub dopalacze?	28
Rysunek 21. Jakie środki psychoaktywne zażywałeś/zażywałaś kiedykolwiek?	29
Rysunek 22. Gdzie po raz pierwszy zażyłeś/zażyłaś substancję psychoaktywną?.....	29
Rysunek 23. Czy znasz miejsca w mieście, w których można zakupić narkotyki lub dopalacze?.....	30
Rysunek 24. Jeśli tak, to gdzie Twoim zdaniem można zakupić narkotyki lub dopalacze?	31
Rysunek 25. Jakie są główne źródła wiedzy dotyczących konsekwencji nadużywania narkotyków lub dopalaczy?.....	31

Spis tabel:

<i>Tabela 1. Podstawowa Opieka Zdrowotna w mieście Skierniewice.</i>	<i>10</i>
<i>Tabela 2. Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w warunkach stacjonarnych, dziennych oraz ambulatoryjnych w mieście Skierniewice.</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 3. Podmioty udzielające świadczeń poza terytorium miasta Skierniewice.</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 4. Skala występowania poszczególnych problemów społecznych w mieście Skierniewice.</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 5. Proszę odpowiedzieć, co byś zrobił/zrobiła jeśli ktoś z Twoich kolegów lub koleżanek proponuje Ci następujące rzeczy, to co zrobisz?</i>	<i>32</i>
<i>Tabela 6. Jak często widzisz, że ktoś z Twoich kolegów, koleżanek lub znanych Ci rówieśników:</i>	<i>32</i>